

проф. д-р Светослав Георгиев
Ректор на Медицинския университет
ВАРНА

проф. д-р Добри Янков
Ректор на Тракийския университет
СТАРА ЗАГОРА

ПРИЗИВ - ОБРЪЩЕНИЕ

Уважаеми Господин Ректор,

През последните години в редица големи държави, а напоследък и в Европейския съюз, настъпи определена промяна на официалното отношение към хомеопатията - от търпимост и безразличие, към активно неприемане и ограничения за разпространението на тази лъженаучна практика.

През месец март 2015 г. Съветът за обществено здраве и медицински изследвания към австралийското правителство (NHMRC) публикува обширен доклад, в който се констатира, че *“въз основа на оценката на доказателствата за ефективността на хомеопатията няма заболявания, за които да има сигурни доказателства, че хомеопатията е ефективна. Хората, които избират хомеопатията могат да изложат на риск своето здраве, ако отхвърлят или забавят лечението, за чиято безопасност и ефективност има сигурни доказателства”*.

През април 2015 г. Националният институт за здравеопазването (NIH) към Министерството на здравеопазването на САЩ публикува доклад с названието “Хомеопатия”, в който се констатира, че има малко доказателства за това, че хомеопатията е ефективно лечение, че някои хомеопатични продукти съдържат значително количество ефективни

съставки, които могат да причинят странични ефекти и лекарствени взаимодействия, а ключовите концепции на хомеопатията са несъвместими с основните понятия на химията и физиката. През 2015 г. FDA (Федералната агенция за контрол на храните и лекарствата на САЩ) обръща внимание на потребителите, че те не могат да разчитат на хомеопатичните продукти за лечение на астма.

През септември 2016 г. Федералната търговска комисия на САЩ (FTC) стига до извода, че твърденията за ефективността на традиционните хомеопатични препарати “продавани без рецепта” се подкрепят само от хомеопатичните “теории” и няма валидни проучвания, използващи съвременни научни методи, доказващи ефективността на тези продукти. Препоръчва се рекламата на хомеопатичните продукти да информира потребителите, че няма научни доказателства, че продуктът действа и, че твърденията за лечебното му действие се основават само на “теориите” на хомеопатията от 1796 г., които не се приемат от съвременните специалисти по медицина.

На 6-ти февруари 2017 г. Комисията за борба с лъженауката и фалшифицирането на научните изследвания при Руската АН публикува Меморандум за лъженаучността на хомеопатията. Основните изводи направени в Меморандума са: 1) многобройните клинични изследвания, проведени в различни държави, не са успели да демонстрират ефективността на хомеопатичните средства и методи за лечение 2) теоретичните обяснения за възможните механизми на действие на хомеопатичните препарати са в противоречие със съвременните представи за строежа на материята, строежа на живите организми и за действието на лекарствените средства, 3) “принципите на хомеопатията” са догматични твърдения, произхождащи от донаучния етап от развитието на физиологията и медицината, 4) хомеопатията не е безвредна, защото болните пренебрегват методите на лечение на научната медицина с доказана ефективност и това може да доведе до неблагоприятен изход, включително и до смъртта на пациентите. В Меморандума се отправят препоръки за максимално ограничаване на ползването на хомеопатията и за поставянето ѝ под контрол, валиден за конвенционалните лекарствени средства.

През септември 2017 г. Научният консултативен съвет на европейските академии - EASAC публикува Меморандум със заглавие “Хомеопатични продукти и практики: оценка на доказателствата и осигуряване на съгласуваност в регулирането на медицинските изисквания

в Европейския съюз”. Основните изводи в Меморандума са: 1) твърденията относно механизмите на действие на хомеопатичните препарати са неправдоподобни и несъвместими с установените научни концепции, 2) не са известни заболявания, за които да има възпроизводими доказателства, че хомеопатията има ефект, надхвърлящ “плацебо ефекта”, 3) съществуват опасения доколко е осигурено информираното съгласие на пациента и неговата безопасност поради лошия или липсващ контрол при изготвянето на хомеопатичните продукти, 4) дължащото се на използването на хомеопатията забавяне в търсенето на медицинска помощ, основана на научни доказателства, може да доведе до значителни вреди на пациента, **5) използването на хомеопатични продукти във ветеринарната практика е особено обезпокоително.**

На европейските политици Меморандумът на EASAC дава следните препоръки: 1) за всички лекарствени продукти, включително и хомеопатичните, трябва да има еднакви изисквания за ефикасност и качество. Ако даден продукт не отговаря на тези изисквания, той не трябва да бъде одобряван и официално регистриран; 2) твърдения с рекламна цел за ефикасност, безопасност и качество на всички лекарствени продукти, включително хомеопатичните не може да се правят без наличието на възпроизводими научни доказателства.

Висшите медицински училища в България се радват на широко обществено признание, както у нас, така и в чужбина, защото подготвят висококвалифицирани специалисти, които практикуват модерна, базирана на съвременната наука медицина. В медицинските университети у нас се провежда висококачествена и световно призната научно-изследователска работа в най-модерните области на научната медицина. Поради всичко гореказано, преподаването на хомеопатия в медицинските университети, под формата на свободно избираеми предмети или специализации, трябва да се разглежда като недопустим анахронизъм в медицината. *Очевидно е, че дори само предоставянето на лекционни зали в медицинските университети у нас за т.н. преподаване на хомеопатията от външни или вътрешни “специалисти” се използва от разпространителите на хомеопатичните продукти за подсилване на авторитетността на търговската им дейност.* Неприемливо е лъженаучните “принципи” на хомеопатията, противоречащи на основните положения на физиката и химията, да се предлагат за изучаване от студентите или дипломирани специалисти по медицина и фармация и то след като са минали задължителните курсове по медицинска физика, биофизика и химия, в

които се преподава съвременна наука. При това неизбежно възниква и морално-етичният въпрос: допустимо ли е дипломиран лекар да предписва за лечение на пациенти хомеопатични препарати, след като добре знае, че в тях практически липсва активно лекарствено вещество и ефектът им не е по-силен от евентуалният ефект на плацебо.

Уважаеми господин Ректор и колега,

ние, долуподписаните медици, биолози, химици и физици, общественици, академици, член-кореспонденти, учени от БАН, се обръщаме към Вас с призив да вземете решение за прекратяване на всички форми на обучение по хомеопатия във Вашия университет. Освен всичко горе казано, силно основание за това наше предложение е и действащият Закон за здравето. Съгласно чл. 169 от този закон се забраняват всички форми на реклама на неконвенционални методи за лечение (изрично е посочена хомеопатията), както и свързването ѝ с дейности по профилактика, диагностика, лечение и рехабилитация. Очевидно е, че преподаването на хомеопатията в един Медицински университет, като храм на научно обоснованата медицина, е не само реклама, а дори нещо повече - това е много силна подкрепа и пропаганда на самата хомеопатия.

Във връзка с казаното по-горе, искаме да Ви уведомим, че през 2022 г. ректорите на медицинските университети в София, Пловдив и Плевен, оценявайки вредите от хомеопатията и нейното преподаване, прекратиха всички форми на преподаване на хомеопатията в техните университети, за което заслужават най-горещи адмирации.

Надяваме се, че нашият призив ще бъде чул и разбран правилно, тъй като той цели укрепване на ефективността и авторитета на българското висше медицинско образование. Крайната ни обща цел е здравната ни система да се освободи от паразитиращите лъженаучни практики, да се повиши здравната култура на обществото ни и милиони българи да получават винаги само научно обосновано, ефективно и качествено лечение.

Февруари 2024 г.

Подписали:

акад.д-р Богдан Петрунов, акад.д-р Лъчезар Трайков,
акад.д-р Чавдар Славов,акад.д-р Ангел Гълъбов,
акад.д-р Петя Василева, акад.д-р Дамян Дамянов,
акад.д-р Григор Горчев, акад. Васил Големански,
акад. Румен Панков, акад. Иван Иванов,
акад. Иван Загорчев, акад. Христо Цветанов,
акад. Константин Хаджииванов, акад. Ячко Иванов,
акад. Олег Мушкаров, акад. Васил Николов,
акад. Чавдар Руменин, чл.-кор.Вася Банкова,
чл.-кор.Христина Групчева, акад. Светлана Куюмджиева,
акад. Петър Атанасов, чл.-кор. Нина Атанасова,
чл.-кор. Валя Петкова, чл.-кор. Николай Николов
чл.-кор. Владимир Божинов, чл.-кор. Петко Петков,
чл.-кор. Иван Димитров, чл.-кор. Стефан Хаджитодоров,
чл.-кор. Стефан Иванов, акад. Олег Мушкаров,
акад. Николай Витанов, акад. Красимир Атанасов,
акад. Атанас Атанасов, акад. Александър Александров,
чл.-кор. Иван Русев, чл.-кор. Димчо Солаков,
чл.-кор. Константин Ганев, чл.-кор. Иван Русчев,
чл.-кор. Тони Спасов, чл.-кор. Станислав Василев,
чл.-кор. Чавдар Стоянов, проф. Иво Иванов, проф. Иван Шопов,
проф. Евгени Семков, доц. Пенка Ватова,
проф. Ваня Куртева, проф. Деница Панталеева,
доц. Румен Воденичаров, проф. Бойко Цинцарски,
чл.кор. Николай Милошев,
чл.-кор. Венелин Живков, чл.-кор. Стефан Драгоев,

чл.-кор. Димитър Иванов, чл.-кор. Атанас Атанасов,
чл.-кор. Васил Проданов, чл.-кор. Евелина Славчева, чл.-кор.
Светозар Маргенов, чл.-кор. Иван Пожарлиев, чл.-кор. Алберт
Кръстанов, доц.Иванка Стойчева, проф.Милена Попова, доц. Калина
Алипиева, доц. Евелина Велчева, доц. Бистра Стамболийска, проф.
д-р Димитър Масларов, ас. Ангелина Косатева, доц. Боряна Трушева,
доц. Момчил Димитров, доц. Емилия Чернева, чл.-кор. Илза Пъжева,
чл.-кор. Емил Нисимов, чл.-кор. Георги Михов, чл.-кор. Георги Михов,
чл.-кор. Иван Ангелов.

За контакт - акад. Иван Юхновски, Българска академия на науките
1040 София, ул.“15-ти ноември“ №.1, тел. 0887 4786 26